

Informasjon til aktuelle myndigheter, kommuner, grunneiere og andre

Aktiviteter i tilknytning til forskningsprosjektet "Jerven og en verden i forandring" i 2005.

Del A: Om prosjektet

Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) fikk i 2003 tildelt midler fra Norges forskningsråd (NFR) til et 5-årig forskningsprosjekt på jerv. I forbindelse med dette prosjektet er hovedaktiviteten knyttet til Sør-Norge. I dette brevet vil vi redegjøre for hvor vi planlegger aktivitet, hva prosjektet ønsker å gjøre og hvordan dette er tenkt gjort i 2005.

Prosjektbeskrivelsen kan man finne på www.jerv.info.

Prosjektområdet

Jerven finnes over en større del av Sør-Norge, men med tanke på praktisk oppfølging er det nødvendig å avgrense områdene det er aktuelt å jobbe i. Området som prosjektet ønsker å jobbe det samme som opprinnelig angitt i 2003: de østlige deler av Sør-Norge med hovedavgrensningen ved E6 i vest, men dog inkludert Snøhetta-området.

Innenfor dette området er det gjort ulike prioriteringer ut i fra hvilke delmål prosjektet skal løse. Det vil bli fokusert på områdene øst for Glomma i tilknytning til områder med ulv eller andre store rovdyr. Videre er det ulike delmål innen jerv-sau konflikten og dette vil være aktuelt i mange områder. Det er en prioritert oppgave å nå ut med informasjon om prosjektet til flest mulig og at berørte parter kontaktes for å diskutere aktuelle spørsmål. Dette gjelder særlig i områder der det er konflikter mellom jerv og sau. Det er viktig for oss å ha en åpen dialog med alle interesserte som har spørsmål til prosjektet.

Merking av jerv

Tillatelse til å merke jerv er gitt av Direktoratet for Naturforvaltning (DN) og fra Forsøksdyrutvalget (FDU). Det er gitt tillatelse til å radiomerke inntil 9 voksne og 5 valper årlig. I tillegg vil det bli tatt vevsprøver av valper som ikke radiomerkes. Tillatelsen fra FDU må fornyes nå i 2005.

Ved fangst vil prosjektet bruke båsfeller i tillegg til fangst i forbindelse med yngling, annen tilfeldig fangst og i noen tilfeller må helikopter benyttes.

Båsfeller blir plassert ut på ulike steder (aktuelle kommuner er: Rendalen, Engerdal, Trysil, Stor-Elvdal, Sunndal, Folldal m.fl.). Dersom det blir jevnlig aktivitet av jerv på disse fellene vil de bli armert for fangst. Oppfølging av disse fellene utføres av lokalt engasjerte personer.

Informasjon om plassering av båsfaller finnes på nettsidene www.jerv.info.

I forbindelse med registrerte ynglinger vil prosjektet forsøke å merke voksne og valper. Disse blir fanget på dagleier etter de har flyttet fra primærhiene, oftest i begynnelsen av mai. Selv hiene blir lokalisert i forbindelse med yngleregistrering av jerv som en del av det nasjonale overvåkingsprogrammet for store rovdyr. Selve registreringen gjøres av Statens Naturoppsyn (SNO) eller personell som de har engasjert.

Radiosendere

Dyrene vil få en implanterte radiosendere og disse sendere skal brukes til å kunne lokalisere dyrene til visse tider. Ved hjelp av disse sendere vil det være mulig å følge dyrene i opptil 10 år, men de vil ikke gi mye data på dyrenes bevegelse. Til dette skal det brukes halsband med GPS sendere. Disse sendere gir opptil 8-10 posisjoner om dagen, men har foreløpig kun en begrenset levetid på 5 måneder. På grunn av dette er prosjektet avhengig av å gjenfange dyrene med jevne mellomrom for montere nye GPS-sendere ved behov.

Bruk av snøskuter

Prosjektet disponerer en snøskuter (registreringsnummer ZD-1241) som brukes i forbindelse med arbeid på prosjektet. I forbindelse med vitenskapelig undersøkelser er det i §3f i forskriften *Nasjonalforskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag* gitt anledning til å benytte snøskuter, men dette betinger allikevel grunneierens tillatelse og tillatelse fra kommunen i de tilfeller der det er vedtatt kommunale forskrifter som regulerer slik motorisert ferdsel. Prosjektet arbeider nå med å innhente de nødvendige tillatelser.

Bruk av snøskuter skal begrenses til det som er strengt nødvendig og det er først og fremst ved forsøk på merking i forbindelse med yngling at det er aktuelt å bruke snøskuter. Dette skjer i perioden 10. april til 15. mai og det vil kun være brukt til å transportere personell og utstyr inn til aktuelle steder i fjellet. *All bruk av snøskuter skal foregå så skånsomt som mulig med særlig vekt på minst mulig forstyrrelse av annet dyreliv.*

I forbindelse med arbeidet vil prosjektet ofte ha behov for ledsager/kjentfolk. Dette vil være personer med tilknytning lokalt i aktuelle områder (eks. Statens Naturoppsyn, oppsyn, lokalt engasjerte personer).

Bruk av snøskuter vil kun skje der alle nødvendige tillatelser foreligger (grunneier, vernemyndigheter, kommuner).

Bruk av helikopter

Til gjenfangst har det visst seg at bruk av helikopter er det mest effektive og det er primært i forbindelse med dette at prosjektet ønsker å bruke helikopter. Bruk av helikopter er aktuelt i juni.

I 2005 har prosjektet endret rutinene i forhold til når jervvalpene skal få radiosendere. Dette vil vi i år forsøke i gjøre i juni ved hjelp av helikopter mot april/mai og fra bakken tidligere. Grunnen til dette er at til sammen kun 5 valper skal radiomerkes og at først etter fangst på våren har vi oversikt over hvor og hvor mange valper som er aktuelle slik at vi kan merke de individene i de mest aktuelle områdene. Samtidig kan valpene på dette tidspunktet få en radiosender med vesentlig lengre levetid. Det kan også være aktuelt å bruke helikopter til å gjenfange noen allerede merkede voksne individer i juni for å utstyre disse med nye GPS-sendere.

Når prosjektet i løpet av mai får oversikt over hvilke områder som det er aktuelt å bruke helikopter, vil vi søke om de nødvendige tillatelsene (kommunen og grunneiere). Søknad til vernemyndighetene sendes forut.

Bruk av helikopter vil kun kunne skje der dette er angitt i søknaden til kommunen og der grunneieres tillatelse til landing er innhentet.

Oppfølging

På grunn av begrensede ressurser i prosjektet er det nødvendig å bruke studenter og frivillige ved gjennomføring av en del av det feltintensive arbeidet på prosjektet. Men prosjektet vil også engasjere lokale personer der dette er naturlig. Et eksempel på dette vil være oppfølging av båsfeller i forbindelse med fangst.

Samarbeid

Prosjektet samarbeider med flere pågående prosjekter i regionen og relevante prosjekter andre steder. "SKANDULV" og "Gaupeprosjektet" er slike prosjekter og videre samarbeides det med Universitetet i Uppsala i forbindelse med genetikk på jerv og med "det svenske jervprosjektet" om aktuelle og felles problemstillinger. Videre vil prosjektet samarbeide med andre lokale prosjekter der dette er naturlig.

Videre informasjon

Fortløpende informasjon om prosjektet er tilgjengelig på internett (www.jerv.info). Relevant informasjon om prosjektet er å finne på disse sidene. For øvrig vil prosjektet kunne svare på henvendelser direkte ved behov og kunne stille opp på møter m.m. og gi utdypende informasjon om det arbeidet som er gjort og som planlegges videre.

Kontaktpersoner:

Navn	Stilling	E-post	Kontortelefon	Mobiltelefon
Arild Landa	Prosjektleder	arild.landa@nina.no	73801458	93087930
Roy Andersen	Feltansvarlig	roy.andersen@nina.no	73801460	92403331
Roel May	PhD stipendiat	roel.may@nina.no	73801465	95785995
Jiska van Dijk	PhD Stipendiat	jiska.van.dijk@nina.no	73801512	99393148

Prosjekttelefon: 99 44 45 96

Informasjon til aktuelle myndigheter, kommuner, grunneiere og andre

Aktiviteter i tilknytning til forskningsprosjektet "Jerven og en verden i forandring" i 2005.

Del B: Detaljer knyttet til de enkelte kommunene

Aktiviteten vil være ulike i de ulike områdene. Her vil vi redegjøre for hovedaktiviteter/planer knyttet til den enkelte kommunen.

Åmot:

Ei familiegruppe (tisper med 3 valper) ble merket i kommunen i 2003 men prosjektet har ikke lengre kontakt med noen av disse individene (se www.jerv.info). En hannjerv merket våren 2003 i Stor-Elvdal har delvis hatt tilhold i Åmot (se www.jerv.info). Jerven gikk med GPS sender i noen måneder i 2004 og denne har blant annet har gitt oss detaljert informasjon om områdebruken hans (se www.jerv.info). Se Stor-Elvdal om aktiviteter knyttet til dette dyret. Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen dersom det skulle bli yngling her i vår. Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Trysil:

Ei tisper merket i grenseområdene mellom Engerdal og Rendalen bruker områder innenfor Trysil kommune. Denne tisper har hatt valper i både 2003 og 2004. Se Engerdal/Rendalen om aktiviteter knyttet til disse dyrene.

Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen dersom det skulle bli yngling her i vår.

Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling. Ei båselle til levende fangst av jerv er plassert i kommunen.

Engerdal:

Ei tisper er merket i grenseområdene mellom Engerdal og Rendalen. Denne tisper har hatt valper i både 2003 og 2004. Tisper har hatt GPS sender begge årene som blant annet har gitt oss detaljert informasjon om områdebruken hennes (se www.jerv.info). Det er aktuelt å gjenfange tisper for å sette på ny GPS sender. Dette er aktuelt å gjøre i forbindelse med yngling eller ved hjelp av helikopter i juni dersom tisper ikke yngler.

Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen dersom det skulle bli yngling her i vår.

Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling. Ei båselle til levende fangst av jerv er plassert i kommunen.

Rendalen:

Ei tisper er merket i grenseområdene mellom Engerdal og Rendalen. Denne tisper har hatt valper i både 2003 og 2004. Tisper har hatt GPS sender begge årene som blant annet har gitt oss detaljert informasjon om områdebruken hennes (se www.jerv.info). En hannjerv merket våren 2003 i Stor-Elvdal har delvis tilhold i Rendalen (se www.jerv.info). Se kommentarer under Stor-Elvdal om aktiviteter i tilknytning til denne. Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen dersom det skulle bli yngling her i vår. Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling. To båsfeller til levende fangst av jerv er plassert i kommunen.

Stor-Elvdal:

Ei tisper valper ble fanget og radiomerket i grensefjellene mellom Sollia og Ringebu våren 2003. Tisper har hatt en GPS-radiosender både i 2003 og 2004 men prosjektet har kun fått data på senderen brukt i 2004. Denne har blant annet gitt oss detaljert informasjon om områdebruken hennes (se www.jerv.info). Det vil bli vurdert hvorvidt denne tisper får en ny GPS-sender i år. Dette kan gjøres hvis denne yngler i år eller ved bruk av helikopter i juni måned.

En hannjerv fanget på Koppangskjølen i båsfelle våren 2003 gikk med GPS sender i noen måneder i 2004 og denne har blant annet gitt oss detaljert informasjon om områdebruken hans (se www.jerv.info). Denne jerven går nå med ny GPS sender etter den på nytt er blitt fanget i en båsfelle tidligere i vinter.

Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen dersom det skulle bli yngling her i vår. Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling. To båsfeller til levende fangst av jerv er plassert i kommunen.

Alvdal:

Ei tisper med 2 valper ble merket i Sølnekletten våren 2004. Disse dyrene hadde en del av sine leveområder innenfor Alvdal kommune. Tisper gikk med GPS-radiosender sommeren 2004 men denne har prosjektet ennå ikke klart å lokalisere etter den falt av i fjor høst. Tisper og den ene av hennes to valper ble skutt under lisensjakta førjulsvinteren 2004 (se www.jerv.info).

Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen dersom det skulle bli yngling her i vår. Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Folldal:

Ei tisper med 2 valper ble merket i Knutshø våren 2003. Disse dyrene hadde en del av sine leveområder innenfor Folldal kommune. Den ene valpen ble skutt under skadefelling sommeren 2003, mens den andre ble skutt under skadefelling i samme området høsten 2004. Prosjektet har ikke hatt kontakt med tisper siden høsten 2003 (se www.jerv.info).

Ei tisper med 2 valper ble merket i Sønkleppen våren 2004. Disse dyrene hadde en del av sine leveområder innenfor Folldal kommune. Tisper gikk med GPS-radiosender sommeren 2004 men denne har prosjektet ennå ikke klart å lokalisere etter den falt av i fjor høst. Tisper og den ene av hennes to valper ble skutt under lisensjakta førjulsvinteren 2004 (se www.jerv.info).

Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen dersom det skulle bli yngling her i vår.

Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling. To båsfeller brukes til levende fangst av jerv i kommunen.

Tynset:

Prosjektet vil vurdere å forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen dersom det skulle bli yngling her i vår.

Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Tolga:

Prosjektet vil vurdere å forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen dersom det skulle bli yngling her i vår.

Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Os i Østerdalen:

Prosjektet vil vurdere å forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen dersom det skulle bli yngling her i vår.

Motorferdsel med snøskuter kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Midtre Gauldal:

Prosjektet vil vurdere å forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen dersom det skulle bli yngling her i vår.

Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Rennebu:

Prosjektet vil vurdere å forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen dersom det skulle bli yngling her i vår.

Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Øyer:

Prosjektet vil vurdere å forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen (øst for E6) dersom det skulle bli yngling her i vår. Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Ringebu:

Ei tisper ble fanget i grensefjellene mellom Sollia og Ringebu våren 2003. Se Stor-Elvdal for aktiviteter i tilknytning til dette dyret.

Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen (øst for E6) dersom det skulle bli yngling her i vår. Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Sør-Fron:

Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen (øst for E6) dersom det skulle bli yngling her i vår. Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Nord-Fron:

Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen (øst for E6) dersom det skulle bli yngling her i vår. Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Sel:

Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen (øst for E6) dersom det skulle bli yngling her i vår. Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Dovre:

Tispa merket i Lesja våren 2002 bruker også deler av Dovre. Se Lesja for aktiviteter i tilknytning til dette dyret. To valper ble ID-merket i Rondane våren 2003. En av disse ble i januar 2005 skutt under årets lisensjakt i Folldal kommune.

Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen (øst for E6) dersom det skulle bli yngling her i vår. Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Lesja:

Ei tisper ble fanget i forbindelse yngling her våren 2002. Denne jerven har ynglet i 2002 og 2004. GPS-senderen som den jerven hadde i 2002 avdekket et stort leveområde og viste at jerven var også innom Dovre, Sunndal og Oppdal (se www.jerv.info). Jerven fikk ny GPS-sender i 2004 som skal vare et helt år (til juni 2005).

Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen (øst for E6) dersom det skulle bli yngling her i vår. Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Nesset:

Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen (i Snøhetta-området) dersom det skulle bli yngling her i vår. Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Oppdal:

Tispa merket i Lesja våren 2002 bruker også deler av Oppdal. Se Lesja for aktiviteter i tilknytning til dette dyret. Ei familiegruppa ble fanget i Dindalsområdet i 2003 og tispa hadde en GPS-sender gjennom denne sommeren som har gitt oss blant annet detaljert informasjon om områdebruken i denne perioden (se www.jerv.info). Den ene valpen ble skutt i forbindelse med en skadefellingstillatelse første sommeren, mens tispa ble skutt under lisensjakta vinteren 2004.

Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen (øst for E6) dersom det skulle bli yngling her i vår. Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling.

Sunndal:

Tispa merket i Lesja våren 2002 bruker også deler av Sunndal. Se Lesja for aktiviteter i tilknytning til dette dyret.

Prosjektet vil forsøke å merke familiegrupper av jerv i perioden 10. april til 15. mai i kommunen (øst for E6) dersom det skulle bli yngling her i vår. Motorferdsel med snøskuter (evt. helikopter) kan være aktuelt i forbindelse med forsøk på merking i forbindelse med yngling. To båsfeller til levende fangst av jerv er plassert i kommunen.

For Sunndal kommune gjelder egne forskrifter som innskrenker forskningens mulighet til bl.a. bruk av snøskuter innenfor Snøhetta villreinområde (øst og vest).